

CZ.1.07/1.5.00/34.0641
VY_32_INOVACE_SZ.1.14

Ročník: **ZD – 1**

Tematická oblast: **Stroje a zařízení**

Tematický okruh: **Stroje pro dopravu a montáž**

Téma: **5 / 4 Stavební výtahy, pracovní plošiny**

Zpracoval: **Robert Sventek**

Datum vytvoření: **18.8.2012**

Anotace: Zpracovaný materiál slouží k podání výkladu o stavebních výtazích a pracovních plošinách. Žákům je postupně dle jejich možností vnímání a specifickým podmínkám výuky předložen studijní materiál ulehčující pochopení probírané tematiky.

Použité zdroje: Strojní zařízení pro odborná učiliště, obor vzdělávání zednické práce, nakladatelství PARTA, 2005, ISBN: 80-7320-079-1

1) Stavební výtahy

Po ukončení hrubé stavby, v jejímž průběhu bývá používán věžový jeřáb, začíná dokončovací řemeslný proces. V této etapě se pro přesun hmot využívají stavební výtahy.

Patří sem:

a) stavební výtah stožárový lanový – pouze pro nákladní dopravu. Stožár je složen z dílů do výšky až 50 m. Zvedání plošiny zajišťuje vrátek poháněný elektromotorem. Stožár se musí kotvit do konstrukce budovy.

http://www.stavebnivyťahy-geda.cz/images/bigimg/1299015617GEDA_200Z_05.jpg

b) stavební výtah stožárový s ozubeným hřebenem – používá se pro výšky nad 60 m pro osobní i nákladní dopravu. Na stožáru je pevně uchycený ozubený hřeben, po kterém šplhá výtahová klec pomocí ozubeného kola. Pohon zajišťuje elektromotor umístěný v kleci. Stožár je složen z dílů dlouhých 1,5 m. Do výšky 15 m není třeba kotvit ke konstrukci budovy a pro větší výšky se kotví nejméně po 9 m. Ovládání výtahu je možné z klece, ze země a jednotlivých nástupišť, nebo ze střechy klece při montáži a demontáži stožáru.

c) střešní výtahy – používají se při práci na střeších, pro dopravu krytin a jiných stavebních materiálů. Jsou přenosné nebo mobilní. Zvedání plošiny výtahu se provádí navijákem poháněným elektromotorem po kolejničkové vodící konstrukci.

<http://www.asb-portal.cz/UserFiles/Image/stavebnictvi/stavebni-technika/realizace-staveb-pomoci-stavebnich-vytahu/05-hoz-05-142.jpg>

2) Pracovní plošiny

Pro zednické nebo instalatérské práce ve stavbách musí být vytvořeny pracovní podmínky, aby práce ve výškách byla bez zvýšené námahy, v nejhodnější poloze a se zárukou na bezpečnost práce. K tomuto účelu používáme na stavbách různé zvedací prostředky.

Šplhací plošiny

Souprava má stožár skládaný z dílců, na kterém je upevněn ozubený hřeben, do kterého zabírají dvě ozubené kola umístěné na plošině a poháněné elektromotorem. Podvozek soupravy je na třech bantamových kolech se stabilizačními podpěrami. Plošiny jsou určeny pro přepravu osob i materiálu a lze je používat buď jako volně stojící soupravu v prostoru, nebo při určitých výškách s kotvením stožáru k budově.

http://images.autoline-eu.cz/s/stavebni-stroje-stozarova-splhaci-pracovni-plosina-alimak---9_big-12091800414765553800.jpg

Závěsné lávky – je nosná pohyblivá pracovní plošina se zábradlím, určená k vytvoření dočasného pracoviště ve výškách. Je zavěšená lany na nosnících, které jsou zatíženy závažím. Využití mají hlavně při fasádních pracích na vysokých budovách.

http://www.cevas.cz/images/reference/zavesna_pracovni_plosina_fixator_v_akci.jpg

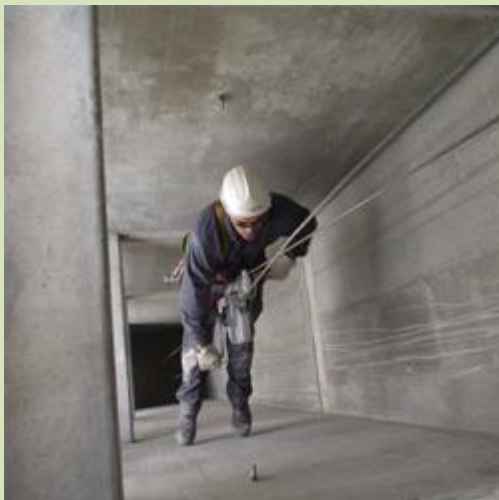
Závěsné klece – používají se při údržbě fasád vysokých budov. Klec je zavěšená na laně uchyceném na nosníku. Je určena pro jednoho pracovníka, který ovládá pohyb přímo z klece.

http://www.emkol.cz/data/Images/eshopproducts/big/plosina-1073-2_134018162276.721.jpg

*Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Robert Sventek.
Při zpracování využita učebnice Strojní zařízení pro odborná učiliště, obor vzdělávání zednické práce, nakladatelství PARTA, 2005*

Závěsné sedačky – jsou určeny pro malé montážní nebo údržbářské práce na fasádách.

http://www.cevas-plosiny.cz/images_texty/fixator14.jpg

http://www.cevas-plosiny.cz/images_texty/fixator2.jpg

Závěsné kabiny – podvozek kabiny s protizávažím pojíždí po ploché střeše po kolejničkách a na jeho dvou sklopných ramenech je na lanech zavěšená kabina, která se spouští podél fasády. Používá se u výškových staveb pro údržbu fasády, výška zdvihu do 80 m

Mobilní vysoko zdvižné plošiny – patří sem různé typy teleskopických plošin, nůžkové plošiny, různé pracovní výšky.

<http://www.klimex.cz/xmedia/Plosiny/tmb.gif.jpg>

http://boels.cz/assets/modules/products/big_001563.jpg

*Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Robert Sventek.
Při zpracování využita učebnice Strojní zařízení pro odborná učiliště, obor vzdělávání zednické práce, nakladatelství PARTA, 2005*

2) Otázky k zopakování látky

- 1.) K čemu se ve stavebnictví používá výtah?
- 2.) Jaké znáš pracovní plošiny?

3) Písemná část do sešitu

T 5 / 4 Stavební výtahy, pracovní plošiny

1) Stavební výtahy

Po ukončení hrubé stavby, v jejímž průběhu bývá používán věžový jeřáb, začíná dokončovací řemeslný proces. V této etapě se pro přesun hmot využívají stavební výtahy.

Patří sem:

a) **stavební výtah stožárový lanový** – pouze pro nákladní dopravu. Stožár je složen z dílů do výšky až 50 m. Zvedání plošiny zajišťuje vrátek poháněný elektromotorem. Stožár se musí kotvit do konstrukce budovy.

b) **stavební výtah stožárový s ozubeným hřebenem** – používá se pro výšky nad 60 m pro osobní i nákladní dopravu. Na stožáru je pevně uchycený ozubený hřeben, po kterém šplhá výtahová klec pomocí ozubeného kola. Pohon zajišťuje elektromotor umístěný v kleci. Stožár je složen z dílů dlouhých 1,5 m. Do výšky 15 m není třeba kotvit ke konstrukci budovy a pro větší výšky se kotví nejméně po 9 m. Ovládání výtahu je možné z klece, ze země a jednotlivých nástupišť, nebo ze střechy klece při montáži a demontáži stožáru.

c) **střešní výtahy** – používají se při práci na střechách, pro dopravu krytin a jiných staveních materiálů. Jsou přenosné nebo mobilní. Zvedání plošiny výtahu se provádí navijákem poháněným elektromotorem po kolejničkové vodící konstrukci.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Robert Sventek.

Při zpracování využita učebnice Strojní zařízení pro odborná učiliště, obor vzdělávání zednické práce, nakladatelství PARTA, 2005

2) Pracovní plošiny

Pro zednické nebo instalatérské práce ve stavbách musí být vytvořeny pracovní podmínky, aby práce ve výškách byla bez zvýšené námahy, v nejhodnější poloze a se zárukou na bezpečnost práce. K tomuto účelu používáme na stavbách různé zvedací prostředky.

Šplhací plošiny

Souprava má stožár skládaný z dílců, na kterém je upevněn ozubený hřeben, do kterého zabírají dvě ozubené kola umístěné na plošině a poháněné elektromotorem. Podvozek soupravy je na třech bantamových kolech se stabilizačními podpěrami. Plošiny jsou určeny pro přepravu osob i materiálu a lze je používat buď jako volně stojící soupravu v prostoru, nebo při určitých výškách s kotvením stožáru k budově.

Závěsné lávky – je nosná pohyblivá pracovní plošina se zábradlím, určená k vytvoření dočasného pracoviště ve výškách. Je zavěšená lany na nosnících, které jsou zatíženy závažím. Využití mají hlavně při fasádních pracích na vysokých budovách.

Závěsné klece – používají se při údržbě fasád výškových budov. Klec je zavěšená na laně uchyceném na nosníku. Je určena pro jednoho pracovníka, který ovládá pohyb přímo z klece.

Závěsné sedačky – jsou určeny pro malé montážní nebo údržbářské práce na fasádách.

Závěsné kabiny – podvozek kabiny s protizávažím pojíždí po ploché střeše po kolejničkách a na jeho dvou sklopných ramenech je na lanech zavěšená kabina, která se spouští podél fasády. Používá se u výškových staveb pro údržbu fasády, výška zdvihu do 80 m

Mobilní vysokozdvížené plošiny – patří sem různé typy teleskopických plošin, nůžkové plošiny, různé pracovní výšky.